

KÖTTRAST JURAR ONLINEAUKTION 2024

*Angus, Charolais, Hereford,
Limousin & Simmental*

**BUDGIVNINGEN STARTAR
LÖRDAG 16 MARS
OCH AVSLUTAS
FREDAG 22 MARS**

Läs om tjurarna och
se filmerna på
[www.hoab.se!](http://www.hoab.se)

I samarbete med Köttrasprövningen

Svensk Köttrasprövning

AUKTIONSFÖRRÄTTARE
HÅKAN OTTOSSON AB

VARMT VÄLKOMNA TILL 2024 ÅRS DIGITALA AUKTION PÅ INDIVIDPRÖVADE TJURAR

Så var det dags för 2024 års tjurauktion av individprövade tjurar att gå av stapeln, den fjortonde i ordningen på Gunnarps provningsstation. Noggrant utvalda och kontrollerade kom de som kalvar till Gunnarp i augusti. Ungefär hälften av insatta tjurar har klarat det nåsöga som det innebär att få ett auktionsgodkännande.

Vi hoppas att informationen som finns samlad på auktionssidan kan hjälpa dig att hitta den avelstjur som passar bäst för just din besättning. Samtliga tjurar som säljs på auktionen är noga kvalitetsdeklarerade. Att köpa en individprövad avelstjur är en god investering som kommer sätta positiva avtryck i din besättning under många år framöver.

Årets tjurauktion är digital och budgivning sker som tidigare på HOABs auktionssida (www.hoab.se). Information om årets auktionstjurar hittar ni på www.hoab.se samt här på Kötttrasprovningens hemsida, där även filmer och hälsokort på tjurarna finns närmare auktion, samt ev. ändringar, tilläggslistor och auktionsvillkor. Liksom i fjol anordnas en visningsdag inför den digitala auktionen. Visningsdagen äger rum lördagen den 16 mars och den digitala auktionen avslutas fredagen den 22 mars.

Samtliga tjurar hade vid provtagning i början av december 2023 nivåer över gränsvärdet för antikroppar mot *Mycoplasma bovis*. Läs gärna mer här på auktionssidan gällande *Mycoplasma bovis* (se separat länk).

Svensk Kötttrasprovning AB utvecklas ständigt och i år är det några nyheter. Exteriörbedömningen har utvecklats genom att bedömningspunkten ryggmuskellängd nu är inkluderat med viktning i sammanräkningen. Testikelmätning har genomförts vid tre separata tillfällen, tidigare två, för att mätningen ska ske så nära 365 dagars ålder som möjligt. I fjol infördes en bedömning av tjurarnas lynne, som har utvecklats ytterligare denna provningsomgång. I november 2023 växlade avelsvärderingen av kötttraser över från nationella till nordiska avelsvärden och vid kommande publiceringen finns åter ett totalindex (AIX). Allt detta kan du läsa mer om längre fram i auktionskatalogen.

På auktionssidan finner ni tjurar av raserna Angus, Charolais, Hereford, Limousin och Simmental. Utöver tillväxt som följs upp genom vägningar varannan vecka under hela provningsperioden har även registreringar och bedömningar gjorts för hälsa, exteriör, lynne, testikelomkrets, klövar samt scanning för marmorering, muskel- och fettdjup. Samtliga raser använder provningstalet (P-talet) för auktionsgodkännande utöver valda tröskelvärden. P-talet ligger även till grund för rangeringen av auktionstjurarna. För flera registreringar finns en lägsta nivå för att få ett auktionsgodkännande. Detta borgar för en hög kvalitet för de individprövade tjurarna.

Avslutningsvis ett riktigt stort tack till Linda och Martin på Gunnarp. Er kompetens, genuina intresse och engagemang i det dagliga arbetet med tjurarna är en värdefull tillgång för individprovningen! Stort tack också till alla er andra som bidrar till verksamheten på Gunnarps provningsstation.

Hoppas att vi ses på årets visningsdag! Varmt välkomna!

Lennart Nilsson, ordförande

Louise Ryberg, VD

AUKTIONSSINFO

Välkommen till årets tjurauktion!

Auktionssäsongen är äntligen igång och trots ett på många sätt jobbigt 2023 märker vi tillförsikt och stort intresse både från spekulanter och säljare.

Tjurauktionen är alltid en av säsongens höjdpunkter som engagerar och följs av väldigt många i branschen. Onlineauktion i kombination med visning är ett koncept som blivit etablerat och fungerar bra. Fjorårets filmer på tjurarna var mycket uppskattade, kvalitén var betydligt högre än tidigare och tjurarna presenterades på ett bättre sätt. Det känns därför väldigt bra att det även i år är Agrar – Anders Niléhn & co som sköter filmningen av tjurarna. Vi kommer att använda oss av samma auktionssystem som tidigare år, vilket gör du som spekulant kommer att känna igen dig. Efter önskemål från flera så har vi gjort en förändring för att förtydliga budgivningen. Det innebär att när du som spekulant lämnar bud så visas ditt kundnummer i förteckningen över lämnade bud. Ditt bud är dessutom markerad i en annan färg för att tydliggöra att ditt bud blivit registrerat. Vi hoppas att detta ska uppskattas av dig som spekulant och förenkla budgivningen.

Återigen, vi strävar hela tiden efter att förbättra oss och utveckla våra auktioner, har du synpunkter eller förslag får du gärna höra av dig till oss!

Registrering:

För att delta och bjuda på tjurarna måste du först registrera dig. Det gör du på www.hoab.se - auktioner. Registrera dig i god tid så är du klar att bjuda när auktionen startar.

Har du tidigare deltagit i någon av våra online auktioner så är du redan registrerad i systemet. Du kan då logga in med ditt kundnummer och lösenord. Har du glömt ditt lösenord kan du klicka på "glömt lösenord". Ett mail skickas då till den e-postadress som du tidigare använt och du får möjlighet att skapa ett nytt lösenord.

Får du problem och behöver support så hjälper vi dig gärna men försök höra av dig i god tid!!

Vi har en testauktion "Så här funkar det" som du gärna får prova att lämna bud på, vi lovar att du inte får någon faktura från denna auktion.

Budgivning:

Budgivningen startar lördagen den 16:e mars kl. 12:00.

Du kan bjuda dygnet runt fram till att auktionen avslutas. Har du inte möjlighet att följa auktionen kan du lägga "maxbud" på de tjurar som du är intresserad av. Då budar systemet automatiskt åt dig upp till ditt maxbud enligt vår budstege, (se hemsidan, "hjälp").

Tips! Om du är osäker på vilka bud du registrerat så kan du kontrollera genom att på "mina sidor" välja "aktiviteter". Här ser du samtliga bud som du registrerat. OBS! Tänk på att "lagt bud ligger"! Du kan inte ångra eller ta tillbaka ett lämnat bud, däremot kan du givetvis höja ditt bud.

Om du inte själv vill eller kan bjuda på auktionen så hjälper vi dig. Hör av dig till oss och lämna dina anbud. Vi bevakar åt dig på samma sätt som om du själv bjudit. Maila in eventuella anbud till hakan@hoab.se. OBS! Tänk på att vi måste ha dina anbud absolut senast torsdagen den 21:e mars kl. 18:00. Om du har lämnat ett anbud så kommer du att få en bekräftelse på att vi mottagit ditt bud.

Efter auktionen:

Några minuter efter att sista tjuren sålts avslutar vi auktionen. I samband med detta skickas det ett SMS till alla köpare i vilket inrop bekräftas.

Därefter dröjer det ca en timme innan du får ett mail med en proformafaktura. Detta är endast ett faktureringsunderlag för att du ska kontrollera att vi har rätt uppgifter.

OBS! I mailet finns det även en länk till ett formulär där du som köpare måste besvara två frågor.

1. Hämtning/transport: Du måste lämna besked om du avser hämta själv/ordna med egen transport eller om du vill nyttja Kötttrasprövningens samtransport.

2. Försäkring: Du måste lämna besked om du önskar teckna försäkring genom Agria Djurförsäkring.

Det är ytterst viktigt att du klickar på länken och besvarar frågorna så snabbt som möjligt! Först när alla köpare besvarat formuläret kan planering av transporter komma igång!

Betalning:

- Kontrollera uppgifterna i proformafakturan. Eventuella ändringar meddelas omgående till HOAB.
- Faktura skickas per mail 240325. Fakturering sker via Fortnox Finans. Betalning ska vara oss tillhanda senast 240405.
- Om ditt inrop ska faktureras via slakteri eller annan finansiering måste du meddela detta i samband med att du får proformafakturan!

KONTAKTPERSONER

SVENSK KÖTTRASPRÖVNING AB

www.kottrasprovningen.se

Lennart Nilsson, ordförande

Skintaby Storegård 280

305 61 Harplinge

Mobil: 070-655 03 52

E-post: lennart@np-agro.se

Louise Ryberg, VD

Svensk Kötttrasprövning AB

c/o Växa Sverige

Box 288, 751 05 Uppsala

Mobil: 073-673 29 77

E-post: louise.ryberg@vxa.se

SVENSKA ANGUSFÖRENINGEN

Benny Gustavsson

Hagen

513 90 Fristad

Mobil: 0735-13 14 64

E-post: ben-hagen@hotmail.com

SVENSKA BLONDEFÖRENINGEN

Carl-Henrik Rehn

Norra Släthult 20

333 91 Smålandsstenar

Mobil: 070-688 11 53

E-post: kalle.slathult@gmail.com

SVENSKA CHAROLAISFÖRENINGEN

Anna Ingvar-Nilsson

Vilske Kleva Backgården

521 94 Falköping

Mobil: 070-541 00 58

E-post: anna_ingvar_nilsson@hotmail.com

SVENSKA HEREFORDFÖRENINGEN

Oskar Caster

Klingstorp Sjölinnväg 232

243 92 Höör

Mobil: 070-675 22 47

E-post: info@smenshereford.se

SVENSKA LIMOUSINFÖRENINGEN

David Johansson

Mellby-Björkeberga 1347

282 73 Sösdala

Mobil: 070-377 63 82

E-post: david@bra-ko.se

SVENSKA SIMMENTALFÖRENINGEN

Anders Åkesson

Fundersed 4349

24294 Hörby

Mobil: 070-2393046

E-post: landerodssimmental@outlook.com

INDIVIDPRÖVNINGSTATIONEN, GUNNARP

Linda Risberg

Gunnarp 4438

242 94 Hörby

Mobil: 0733-24 39 50

E-post: gunnarpdexter@gmail.com

MARTIN RISBERG

Mobil: 073-382 87 34

SKÅNESEMIN

Johan Sandström

Råby 2003

242 92 Hörby

Tel: 0415-195 12

E-post: johan.sandstrom@skanesemin.se

STATIONSVETERINÄR

Carlos Kallay

Distriktsveterinärstationen

Estrids väg 3

291 65 Kristianstad

Fax: 044-28 29 39

Tel: 010-122 97 60

Mobil: 070-519 00 03

E-post: carlos.kallay@dv.sjv.se

TRANSPORTER

Lars Svensson

Lars Svenssons Åkeri

Mobil: 070-689 34 35

AUKTIONSFÖRRÄTTARE

HÅKAN OTTOSSON AB

Box 1

233 21 Svedala

Tel: 040-40 13 13

Fax: 040-40 19 13

Mobil: 070-725 00 09

E-post: hakan.ottosson@hildingottosson.se

www.hoab.se

PROGRAM FÖR ONLINEAUKTION PÅ INDIVIDPRÖVADE KÖTTRASTJURAR

www.online.hoab.se

Budgivningen startar på www.online.hoab.se den 16 mars med auktionsavslut 22 mars 2024. Där kommer också filmer, hälsokort och information om tjurarna att finnas. En tilläggslista med kompletterande uppgifter om tjurarna, tjurar som utgått av olika anledningar och eventuella veterinäränmärkingar kommer att hållas uppdaterad på www.kottrasprovnings.se, men kommer också att skrivas ut på respektive tjur på www.online.hoab.se.

Rasordningen för auktionsavslut kommer att se ut enligt lista nedan. Tjurarna kommer att säljas i P-talsordning, rasvis enligt den ordning de står på auktionssidan. Mer detaljerad information om utropstider för respektive ras och tjur kommer att publiceras på www.kottrasprovnings.se och www.online.hoab.se.

Rasordning för auktionsavslut: Fredagen den 22 mars, från kl. 10.00

- Hereford
- Charolais
- Angus
- Simmental
- Limousin

Övrig information:

Hemtransport bekostas av köparen. Samordnad transport erbjuds och väljs i direkt anslutning till köp av tjur. Kostnaden beräknas efter avtalsenlig miltaxa och är beroende av transportsträckan och antalet tjurar på transporten. Utlastning och hemtransport kommer att ske under helgen 23-24 mars, samt måndagen den 25 mars. Personalen på Gunnarp skriver inga hälsointyg i samband med lastning. Djurägare som önskar särskilt hälsointyg får själv bekosta veterinärbesiktning utlastningsdagen. Köpare som hämtar tjuren i egen transport, uppger detta i samband med köp och anger då också dag för hämtning. Sista hämtningsdag är måndagen den 25 mars.

Tjurar till Norrland kan transporteras till samlingsgård i Östergötland i väntan på vidare transport i köparens regi. Dagskostnad på samlingsgården är 150 kr/dag och tjurarna skall hämtas under veckan efter auktionen. Priser till bästa tjur inom varje ras är skänkta av Svensk Köttrasprovning AB och kommer att delas ut i samband med visningsdagen den 16 mars.

Välkomna till årets onlineauktion!

INBJUDAN TILL NY PRÖVNINGSOMGÅNG

Inbjudan och anmälningsblanketter kommer att läggas ut på hemsidan www.kottrasprovnings.se i mitten av maj. Om man önskar få inbjudan via brev kontaktas VD för Svensk Köttrasprovning eller respektive kontaktråd.

EXTERIÖRBEDÖMNING

Tjurarna är exteriörbedömda enligt den linjära metoden. Modellen innehåller 21 enskilda bedömningspunkter. Bedömningen har gjorts av Karin Karlsson och Johanna Bengtsson, Växa Sverige och Johan Sandström, Skånesemin, vid tre tillfällen, 8 januari, 1 februari och 26 februari.

Tjurens utseende beskrivs i 21 bedömningspunkter på en skala från 1 till 9, illustrerade i skissen på nästkommande sida. Varje siffra står för ett speciellt utseende i just den kroppsdel. Det är oftast inte högsta poäng för de enskilda kroppsdelarna som är bäst. Optimum, som ska avspeglade en vuxen individ, bestäms av rasföreningen och kan alltså variera mellan raser. De enskilda bedömningspunkterna sammanfattas i tre egenskapsgrupper; "Kropp", "Muskler" och "Ben", som slutligen sammanvägs till en total "Helhetspoäng".

"Kropp" består av åtta bedömningspunkter; bogbredd, bröstdjup, korslutning, korslängd, korsbredd, överlinje, storlek och harmoni.

"Muskler" består av sju bedömningspunkter; ryggmuskellängd, ryggbredd, ländbredd, lårbredd, innerlår, lårdjup och lårfyllnad från sidan.

"Ben" består av fem bedömningspunkter; hasvinkel, kotvinkel, bakben bakifrån, frambensställning och skelettgrovlek. Rörelser har ännu ingen viktning i sammanräkningen.

Poängen för de enskilda bedömningspunkterna sammanvägs i ett dataprogram till respektive egenskapsgrupp. De exteriördetaljer som ingår i en grupp, viktas inbördes efter den betydelse de anses ha beroende på rasens avelsmål. De framräknade värdena för en egenskapsgrupp har 80 som medeltal. Högre värde än 80 är en positiv avvikelse och ett värde under 80 innebär att tjuren är något sämre än medeltalet för jämförelsegruppen. Jämförelsegruppen utgörs av tidigare provningsomgångar på Gunnarp med rullande 5 års bas.

Slutligen beräknas en helhetspoäng, som också har 80 som medeltal. Den är en sammanvägning av resultaten från de tre egenskapsgrupperna. Här bestäms också utifrån respektive ras avelsmål hur stor viktning "Kropp", "Muskler" och "Ben" har i helhetspoängen.

LYNNE

På provningsstationen observeras tjurarnas lynne mycket noga under hela vistelsen. Tjurar som visar dåligt lynne godkänns inte för auktionsdeltagande.

Aktuell provningsomgång har även tjurens lynne bedömts utifrån en 9-gradig skala vid ett antal observationstillfällen under vistelsen på provningsstationen. I samband med exteriörbedömningen genomförs den officiella lynesbedömningen, med stöd från samtliga observationer som genomförts.

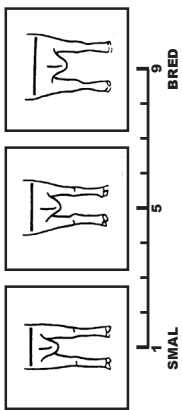
Poäng 5 motsvarar normalt lynne. Önskat lynne, det vill säga djur som uppvisar varierande grad av nervositet och/eller kaxighet/attityd, beskrivs med poäng 1 - 4. Djur som ständigt är i rörelse under bedömningen och/eller aldrig blir bekväma i situationen beskrivs med poäng 3. Poäng 4 är en mindre, men tydlig skillnad från normalt lynne. Djur som beskrivs med poäng 6 - 9 upplevs som mycket lugna, sociala och uppvisar ett önskvärt beteende i ökad grad när det gäller kontakt och respekt.

Metoden är under utveckling och årets bedömningar kommer att utvärderas i syfte att så småningom hitta ett värde som innebär gräns för auktionsgodkännande. Poäng för lynne redovisas i tjurens hälsokort.

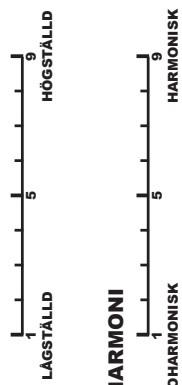
LINJÄR EXTERIÖRBEDÖMNING AV KÖTTRASDJUR

KROPP

1 BOGBREDD

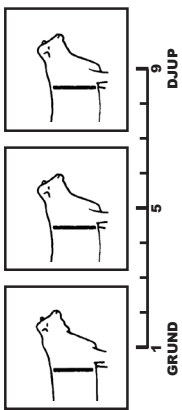
7 STORLEK

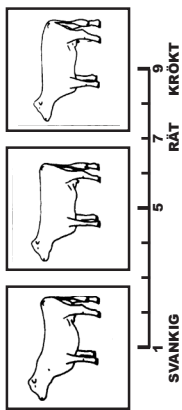
8 HARMONI

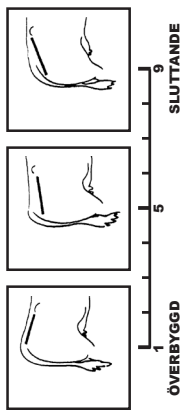
2 BRÖSTDJUP

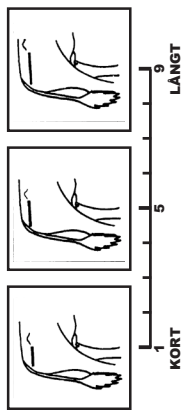
3 ÖVERLINJE

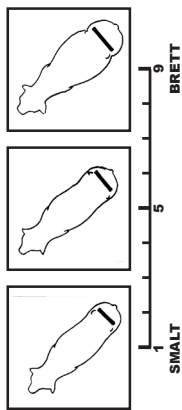
4 KORSLUTNING

5 KORSLÅNGD

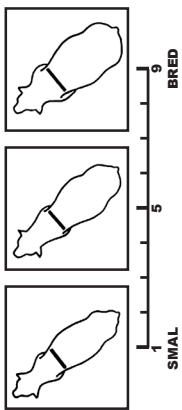

6 KORBREDD

MUSKLER

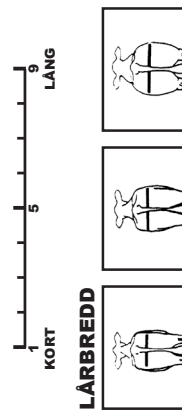
9 RYGGBREDD

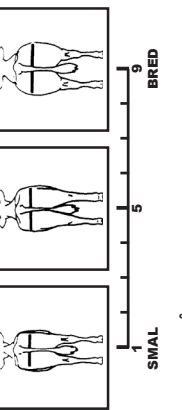
10 LÅNDBREDD

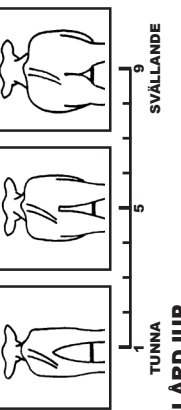
11 RYGGMUSKELLÄNGD

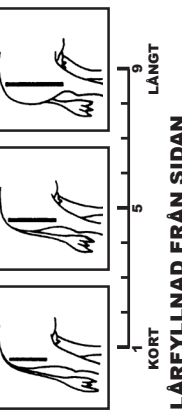
12 LÅRBREDD

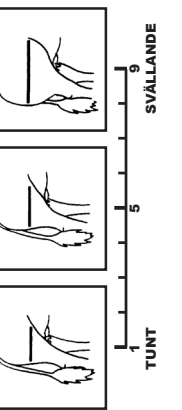
13 INNERLÅR

14 LÅRDJUP

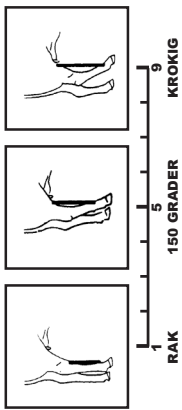

15 LÅRFYLLNAD FRÅN SIDAN

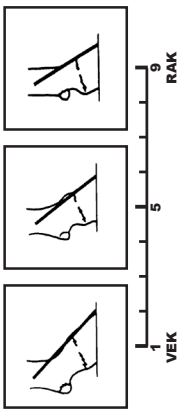

BEN

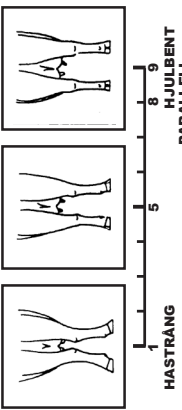
16 HASVINKEL

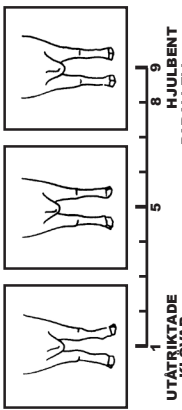
17 KOTVINKEL

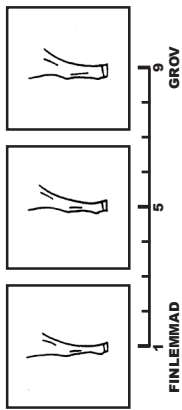
18 HASSTÄLLNING

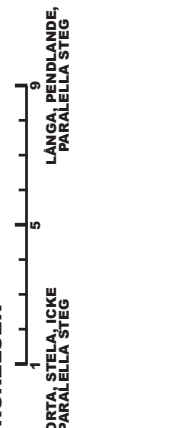
19 FRAMBENSSTÄLLNING

20 SKELETTGROVLEK

21 RÖRELSER

AVELSVÄRDERING

I november 2023 växlade avelsvärderingen av kötttraser över från nationella till nordiska avelsvärden.

Nordisk avelsvärdering (NAV) beräknar gemensamma avelsvärden för renrasiga kötttraser för Sverige, Danmark och Finland. Övergången till nordisk avelsvärdering har gjort att antalet djur som utgör basen för avelsvärderingen har ökat, vilket innebär högre säkerhet i avelsvärdena. Totalt 18 enskilda avelsvärden redovisas för olika egenskaper. Egenskaperna vägs samman i sju delindex. I auktionsbladet redovisas de senaste officiella avelsvärdena.

Nordiska köttavelsvärdena är standardiserade till ett medelvärde av 100 och en standardavvikelse av 10.

Basgruppen består av danska, finska och svenska han- och hondjur som är födda fem till nio år före publikationsdatumet och uppnår minimigränsen för säkerhet. Basgruppens medeltal är 100 och är ett rullande medelvärde, vilket betyder att det uppdateras varje avelsvärdering.

Köttavelsvärdena publiceras fyra gånger per år (mars, april, juni och november). Växa har tagit fram en tolkningsguide för mer information kring de nordiska avelsvärdena: * Växa - Tolkningsguide – Från nationella till NAV avelsvärden för renras kött på qbank.se - <https://shorturl.at/htxOY>

DELINDEX

Avelsvärdena för de enskilda egenskaperna vägs samman, med hjälp av rasspecifika ekonomiska vikter, i sju delindex; produktion, tillväxt, slaktkvalitet, moder, kalvning, mjölk och födelse. Indexen utgör ett effektivt hjälpmedel för nötköttsproducenter vid urval av avelsdjur och möjliggör ett effektivare urval inom olika egenskapsgrupper. Om en besättning ska köpa en tjur som enbart ska användas för att producera slaktavkommor är det framförallt delindex för födelse och produktion (tillväxt och slaktkroppskvalitet) som är mest intressant. Ska du rekrytera efter tjuren är index för födelse och moder (mjölk och kalvning) av störst intresse.

Tabell 1. Rasspecifika vikter för delindex

Delindex	Avelsvärde	Angus	Charolais	Hereford	Limousin	Simmental
Tillväxt	Slaktkroppstillväxt	75	75	50	75	50
	365-dvikt, direkt	25	25	50	25	50
Slaktkvalitet	Formklass	100	75	90	75	75
	Fettgrupp	0	25	10	25	25
Produktion	Tillväxt	70	70	50	50	70
	Slaktkvalitet	30	30	50	50	30
Kalvning	Kalvningsförmåga, maternell, 1. kalv	40	40	29	30	35
	Levandefödda, maternell, 1. kalv	40	40	34	31	25
	Levandefödda, maternell, 1. kalv	40	40	34	31	25
	Kalvningsförmåga, maternell, 2+ kalv	10	10	20	16	19
	Levandefödda, maternell, 2+ kalv	10	10	17	24	21
Mjök	200-dagarstillväxt, maternell	100	100	100	100	100
Födelse	Kalvningsförmåga, direkt, 1. kalv	41	30	36	28	32
	Levandefödda, direkt, 1. kalv	43	25	46	25	20
	Kalvningsförmåga, direkt, 2+ kalv	9	25	15	17	21
	Levandefödda, direkt, 2+ kalv	7	20	3	30	27

AVELINDEX

Avelsindex beskriver hur väl ett djur motsvarar rasens avelsmål och är en sammanvägning av enskilda avelsvärden för slaktkroppstillväxt, formklass och fettgrupp och delindex för födelse, kalvning och mjölk.

Olika raser har olika vikter och värdena bestäms av rasföreningarna. Djur med avelsindex bättre än genomsnittet har en positiv siffra, tex +10. De djur som är sämre än snittet får en negativ siffra, tex -2.

ULTRALJUDSSCANNING

Samtliga tjurar i årets provningsomgång har scannats över ryggmuskeln, ultraljudats, för mätning av slaktkroppsegenskaperna muskeldjup, underhudsfettets tjocklek samt mängden insprängt fett (marmorering).

De resultat som redovisas är ålderskorrigerade för samtliga raser. Scanningen, som utförts av Maiju Pesonen från Finland, är gjord den 17-18 januari och 28-29 februari.

Muskeldjup och underhudsfettets tjocklek anges i cm. Värdet för marmorering är uttryckt i procent och är den del av ytan i ett tvärsnitt av ryggmuskeln som utgörs av intramuskulärt fett.

På tjurens auktionsblad redovisas tjurens eget värde tillsammans med information om hur mycket tjuren avviker från rasens och gruppens medelvärde, upp eller ned. Avvikelse från medelvärdet står inom parentes.

KORRIGERAD TESTIKELOMKRETS

Den angivna testikelomkretsen i tjurens auktionsblad är korrigerad till 365 dagars ålder. De gränsvärden som gäller för auktionsgodkännande anges i tabellen nedan.

Tabell 1. Gränsvärden testikelomkrets för auktionsgodkännande

Angus	31 cm
Charolais	33 cm
Hereford	30 cm
Limousin	29 cm
Simmental	32 cm

FÖRKORTNING FÖR HORNSTATUS

Tjurarna är genomiskt testade för hornstatus. Analysen utförs av Eurofins i Danmark och har en säkerhet på 95 %. Det är en hög säkerhet, men innebär att i 5 fall av 100 testade kan resultatet vara felaktigt. Det går därför inte att till 100 % garantera att en tjur som är testad homozygot för hornlöshet inte kommer att ge hornade kalvar. Det är viktigt att du som köpare är medveten om att denna garanti inte finns. Analysen ger svar på vilka anlag för horn eller hornlöshet, polled, tjuren bär på men säger ingenting om anlagen för scurs. Följande förkortningar används i auktionsbladet för att förklara tjurens hornstatus:

H	hornad, genomiskt testad
D	(dehorned) avhornad
PP	genomiskt testad, homozygot för polled, ger endast hornlösa kalvar (dehorned) avhornad
Pp	genomiskt testad, heterozygot för polled, d v s själv hornlös men kan ge hornade kalvar
S	scurs, hornknappar som inte är fast förankrade i skallens ben utan sitter löst i skinnet.

MONOGENA EGENSKAPER

Samtliga tjurar är genomsikt testade för monogena egenskaper. Följande monogena egenskaper redovisas i tjurens auktionsblad: Blind (RP1), Progressiv Ataxi (PA), BH2, Hypotrichosis (HY), Developmental Duplication (DD), Mandibulofacial Dysostosis (MD) och Maple Syrup Urine Disease (MSUD). I koden för en egenskap står F för (homozygot) fri och C för heterozygot bärare (enkelbärare) och S för homozygot bärare (dubbelbärare). Till exempel betyder förkortningen MDF att tjuren är fri från egenskapen Mandibulofacial Dysostosis. Information om monogena egenskaper aktuella för denna provningsomgång, se fliken Fakta & Verktyg på Kötraspövningens hemsida.

AUKTIONER

VÅR KUNSKAP OCH ERFARENHET ÄR DIN TRYGGHET!

Vi bedriver auktionsverksamhet med inriktning på lantbruk med maskiner och djur. Dessutom har vi verkstadsauktioner och specialauktioner.

Bland våra uppdragsgivare kan nämnas ett stort antal lantbrukare, banker, kronofogden, kommuner, konkursförvaltare samt företag som Lantmännen, Svalöf Weibull, Lutfi Kolgjini m.fl.

Auktioner arrangeras hos uppdragsgivaren eller på någon av våra platser där vi håller inlämningsauktioner, t.ex Lantmännen i Alstad, Stora Brogården i Kalmar, och på vår auktionsgård i Hörby - STJÄRNEBORG.

Vi har stor erfarenhet av auktionsverksamhet och har varit verksamma i tre generationer alltsedan 1918.

Tillsammans med uppdragsgivaren planerar vi och genomför auktioner på lämpligast sätt, inlämningsauktion, klubbauktion eller onlineauktion.

**Är du intresserad av en egen auktion
eller om du har några frågor
är du välkommen att kontakta oss!**

Vi stödjer Barncancerfonden

AUKTIONSFÖRRÄTTARE HÅKAN OTTOSSON AB
Tel: 040-40 13 13 • Fax: 040-40 19 13 • Hemsida: www.hoab.se
Bengt Fridh 070-674 31 36 • Håkan Andersson 070-322 22 57
Håkan Ottosson 070-725 00 09

KLÖVSTATUS

Klövstatus hos individprovade tjurar

Tjurarnas klövar kontrolleras vid ankomsten och regelbundet under provningstiden samt åtgärdas vid akuta behov. Tjurarna verkas efter slutvägningen i mars varvid klövstatus speciellt undersöks. Klövsjukdomar, avvikande klövform och klövtillväxt dokumenteras då i huvudsak enligt Nordisk klövatlas (http://www.kottrasprovningen.se/Filer/NordicClawAtlas_SWE_June2020_ver20200821.Pdf).

Det är viktigt att komma ihåg att klövstatusen som registreras i samband klövverkning och klövbedömning på Gunnarp baseras på hur klövarna ser ut vid just det tillfället. Tjurarna är vid bedömningen förhållandevis unga vilket försvårar upptäckt av vissa avvikelser/anmärkningar.

Skruvklöv är ett exempel på anmärkning som kan visa sig först senare när tjuren har blivit lite äldre. Därför läggs stor uppmärksamhet på Understucken yttervägg som är ett förstadium till skruvklöv.

Allmänt om klövar

Skador i hud och mjukdelar med hygienisk bakgrund

E = Klöveksem är en bakteriell infektion i huden i klövspalten och/eller i området i anslutning till kronranden. Huden blir sårig och i allvarliga fall blöder såret. Irritationen ger upphov till krustor och förtjockad hud som räknas till lindriga förändringar. Ibland kan eksemet utvecklas till en vårta (V) och ibland kan en utväxt s.k. limax (L) uppkomma i klövspalten som en följd av eksemet.

DD = Digital Dermatitis (allvarligt eksem) förekommer framför allt i mjölkbesättningar men viktigt att vara uppmärksam på ev. förekomst för att förhindra spridning i dikalvsbesättningar. Digital Dermatitis är mycket smittsamt och förebyggs med fotbad.

R = Klövröta definieras som erodering av ballhornet och djupa sprickor eller kratrar som kan gå ända ner till läderhuden i allvarliga fall. Lindrig eller yttlig klövröta påverkar sannolikt inte klövarnas funktion nämnvärt men är ändå ett varningstecken. Klövrötan orsakas av klöveksem som "fräter" på klövhornet och/eller hämmar nytt ballhorn att bildas och kan underminera hela ballområdet och ge hälta. Med klövröta minskar ballarnas dämpande förmåga när djuren går.

L = Limax är en reaktion på en retning i klövspalten som gör att huden förtjockas till en svulst. Spretande klövar kan förutom eksem vara en orsak. Om limax blir stor och irriterad ger den hälta. Kan behandlas med bandage.

Skador i hornkapsel med traumatisk och fångrelaterad bakgrund

B = Sulblödning innebär inlagring av gammalt blod i själva sulhornet och/eller i vita linjen. En blödning uppkommer primärt i läderhuden under klövhornet och blodet växer in i klövhornet och blir synligt i ytan 2-3 månader senare. Vanligtvis är det en mindre skada och friskt horn kommer fram under blödningen i samband med verkning. Men, vid allvarliga fall kan sulblödningen gå ända ner till läderhuden och ge upphov till ett klövsulesår. Sulblödning graderas som lindrig vid ytliga mindre skador och allvarlig vid djupare eller utbredda blödningar.

D = Dubbelsula är ett hornlager som är underminerat och som uppkommit på grund av en störning av hornbildningen vid t.ex. fång. Vanligtvis är det en större sulblödning som gör att sulan släpper från underifrån kommande friskt horn. Ses ofta i samband med klövsulesår eller böld i vita linjen

H = Hålvägg är en defekt i vita linjen med varierande djup. En sulblödning i vita linjen ger upphov till en försvagning i vita linjen som ökar risken för hålvägg som kan vara inkörsport till en böld i vita linjen.

K = Klövsulesår är en genomgående skada genom sulan med ett sår i läderhuden som vanligen ger hälta. Ett lindrigt okomplicerat sår läker lätt. Men, vid ett allvarligare sår är läderhuden infekterad och inflammerad och läkningstiden kan vara lång (månader). Vid infektion som inte åtgärdas kan klövliden infekteras och djuret behöva avlivas. Klövsulesår behandlas bäst med verkning och med en klots på den friska klöven.

C = Böld i vita linjen innebär att bakterier har kommit in i via en spricka i vita linjen i trakten och att var har ansamlats som inte kommer ut vilket ger kraftig akut hälta. Det finns vanligen ett sår i läderhuden liknande det vid klövsulesår. Man öppnar en dränering i vita linjen där sprickan är. Risk för komplikationer enligt ovan vid sen upptäckt. Böld i vita linjen behandlas bäst med verkning och med en klots på den friska klöven.

f = Fångring Fång är en sjukdom som har både med utfodringen och med underlaget att göra. Vid en utfodringsstörning/förändring kan mindre ringar ses som inte har någon klinisk betydelse.

F = Fångbrytning är när de inre delarna av klöven påverkas mer allvarligt så att klövbenets upphängning i klövkapseln försvagas varvid klövbenet sjunker ner mot sulan. Vid en s.k. klövbenssänkning eller klövbensrotation kommer läderhuden i kläm och sulblödningar (se ovan) uppkommer lätt om underlaget är stumt (betong). Om klövbenet roterar nedåt i tån kan detta ses i form av en distinkt vinkel (brytning av längsaxeln) av tåväggen (konkav) som motsvarar hur mycket klövbenets läge förändrats. Med kännedom om klövtillväxten (ca 5 mm/mån) indikerar avståndet från kronranden till den s.k. fångringen/brytningen hur länge det var sedan skadan uppkom. Ses ofta i samband med klövsulesår, sår i tån eller i vita linjen.

Avvikelse i klövform

A = Asymmetri är när den ena klövhalvan avviker med mer än ca 50 % i storlek än den andra. Vanligtvis är ytterklöven bak större än innerklöven bak medan förhållandena brukar vara det omvända på framklövarna.

U = Understucken yttervägg är när ytterväggen, vars lodlinje normalt ska vara 90° mot underlaget, växer inåt. Då blir belastningen felaktig varvid ytterväggen och vita linjen inte längre utgör understödet. Detta kan drabba både ytter- och innerklöv men är klart vanligast på ytterklöven.

Understucken yttervägg är ett förstadie till **Korkskruvklöv (Z)** där tjuren kommer att stå på ytterväggen och den ursprungliga sulan pekar uppåt. Den felaktiga

KLÖVSTATUS

belastningen ger upphov till skador i läderhuden och klövsulesår. Understucken yttervägg kan vara svårt att upptäcka och bedöma på unga djur, som tjurarna på Gunnarp. Det finns därför tyvärr ingen garant för att det inte kan uppstå senare i avelstjurens liv. Med anledning av att egenskapen är svårbedömd på unga djur bör föräldradjurens klövar granskas noggrant inför insättning av kalvar på Gunnarp.

S = Saxklöv innebär att klövspetsarna korsar varandra vilket är vanligast på framklövarna och framför allt ses en snedvuxen innerklöv. Denna klövform utvecklas vanligen då djuren står och hänger framåt när de äter vid ett lågt foderbord då de inte kan stå på ett naturligt sätt med den ena foten framför den andra. Då belastas ytterväggen på innerklöven mer och tån slits i mindre grad och det blir en ond cirkel. Saxklöv påverkas mycket av stallmiljön, ärftligheten bedöms som mindre.

s = Tendens till saxklöv innebär att klövspetsarna pekar inåt men inte så mycket att de korsar varandra.

X = Förvuxna klövar innebär att slitaget är för litet i förhållande till tillväxten. Detta beror vanligen på att underlaget inte sliter tillräckligt eller att djuret är inaktivt. Förvuxenhet kan definieras objektivt genom att tå längden mäts före verkning. Ett fullvuxet nötkreatur på 650 kg beräknas ha en tå längd på 75 mm och en tå längd längre än 90 mm är förvuxen och behöver verkas om inte fel-

aktiga belastningsförhållanden ska riskera att ge upphov till skador i underliggande vävnad.

Registreringar på Gunnarp

Vid klövverkningen den 4-6 mars bedöms klövarna enligt den klövhälsorapport som klövvårdare använder och anmärkningar noteras enligt ovan. För att få en uppskattning av klövtillväxten mäts tå längden före och efter verkning på den längsta klöven innan verkning.

Redovisning av anmärkningarna – förkortningar & klövstatus

För att underlätta värderingen av klövbedömningen är anmärkningarna översatta till en 10-gradig skala där 10 motsvarar högsta betyg d.v.s. utan anmärkning och med litet verkningsbehov. Beroende på hur allvarliga anmärkningarna är så resulterar de i olika stora avdrag. Klövstatusen presenteras med betyget i sifferform med förkortningen för anmärkningen inom parentes. Klövstatus 7 (B, FX=10) betyder alltså att tjuren hade sulblödning (-1 poäng) och ett verkningsbehov på 10 mm för framklöven (i detta fall -2 poäng). Om den längsta klöven istället hade varit en bakklöv står det BX istället för FX.

Anmärkningar Klövbedömning

Lindrig anmärkning som inte ger något poängavdrag på klövpoängen men som redovisas i katalogen

Tendens till saxklöv = S, stor miljöpåverkan, kan orsakas av att tjurarna står och trycker mot foderbordskanten.

Anmärkningar som ger 1 poängs avdrag

Klöveksem = E, lindrig klöveksem redovisas ej

Klövröta = R, lindrig klövröta redovisas ej

Sulblödning = B, endast allvarliga sulblödningar redovisas

Dubbelsula = D

Hålvägg = H

Fångring = f, denna förändring är ringa och betyder att tjuren tidigare haft lindrigare störning i hornbildningen, men tjuren hade inga fångsymptom vid verkningen

Saxklöv = S, stor miljöpåverkan, kan orsakas av att tjurarna står och trycker mot foderbordskanten

Anmärkningar som ger 2 poängs avdrag

Fångbrytning = F, allvarligare förändring av klövbenets läge på insidan som kan ge bestående men.

Klövsolesår = K, allvarlig skada som ger hälta

Böld i vita linjen = C, allvarlig skada som ger hälta

Digital Dermatitis (allvarligt eksem) = DD, Allvarlig skada som ger hälta och lätt kan spridas

Limax = L, allvarlig skada med som kan ha med dålig klövform och därmed ärftlighet att göra

Asymmetri = A, asymmetriska klövar ökar risken för överbelastning och klövsolesår

Anmärkningar som ger 2 poängs avdrag eller auktionsdiskvalificerande

Understucken yttervägg = U, är ett förstadium till korkskruvsklöv och är bedömd före verkning då den syns tydligare än på ett nyverkat djur och ger 2 poängs avdrag. U är auktionsdiskvalificerande för Charolais.

Korkskruv = Z, allvarligare anmärkning och innebär att tjuren inte tillåts säljas på auktion.

Anmärkningar för klövar med verkningsbehov

Klövar med verkningsbehov = X, anges för de tjurar som har ett större verkningsbehov och som avviker i förhållande till övriga tjurar vid samma bedömningsfall. Klöven med mest verkningsbehov är avdragsgrundande. Exakt hur många mm som ger 1-3 poängs avdrag kan variera år från år eftersom stall- och foderförhållanden kan variera per årsbasis.

Anmärkningarnas betydelse

Klövssjukdomar och onormal klövform har betydelse för det aktuella djurets hälsa och hållbarhet. Naturligtvis betyder graden av förändring mycket och en allvarlig anmärkning riskerar att ge hälta och lidande som i sin tur påverkar foderintag och produktivitet samt fertilitet. En halt tjur förändrar sitt beteende och betäcker ogärna. På mjölkkor har man genom klövvårdarregistreringar kunnat konstatera ett tydligt samband mellan klövssjukdomar och sämre hållbarhet, s.k. överlevandetal. Det finns också en mer långsiktig avelsmässig betydelse då både klövssjukdomar och klövform nedärvs i olika grad. De funna anmärkningarna indikerar att klövarna inte är helt friska eller inte har en optimal klövform, vilket kan medföra ett framtida ökat verkningsbehov om inte hållbarheten ska påverkas.

ATT TÄNKA PÅ SEDAN KLUBBAN FALLIT

- I samband med köp av tjur på onlineauktionen ska fråga besvaras om man önskar samtransport och om man önskar teckna försäkring hos Agria eller inte.
- Årets provningstjur har gått i relativt stora boxar i kall lösdrift på Gunnarp. De bör ha goda förutsättningar att klara omställningen till ett rörligare liv på bete och att fungera bra som avelstjur.
- Transport och miljöombyte är alltid en påfrestning. Försök göra den så liten som möjligt.
- Sätt Din nya tjur i karantän 4 veckor, så minskar risken för hälsoproblem.
- Utfodringen bör vara restriktiv, särskilt om tjuren är i gott hull.
- Under sitt första betäckningsår bör inte ungtjuren ansträngas för hårt. Hondjur bör vara yngre djur och antalet inte vara fler än 15 stycken.
- Följ upp konstaterade brunster för att kontrollera att tjuren fungerar.
- Dräktighetsundersök så tidigt som möjligt, för att få bekräftat att tjuren är fertil.
- Tjurarnas klövar är verkade ca 3 veckor före auktion. Tjurarna har under hela provningsperioden gått på relativt mjukt underlag, djupströbädd med skrapad gång. Det är därför inte lämpligt att ställa tjuren på hårt underlag under de första 2-3 veckorna efter att tjuren kommit hem.
- På grund av tjurarnas unga ålder när klövbedömningen görs så kan det tyvärr vara svårt att upptäcka anmärkningar på klövar som visar sig först när tjuren blir lite äldre, läs mer på sidan om klövbedömningen. För att öka kunskapen om dessa anmärkningar är det av yttersta vikt att få återkoppling till Individprovningen om tjuren senare i livet skulle drabbas. Kontakta i de fallen ditt Kontaktråd eller Kötttrasprovningens VD.

OBS! När Du rapporterar in Din nyinköpta tjur i Din besättning skall Du ange SE 33838 (Gunnarp) som besättning tjuren kommer från.

OM OLYCKAN ÄR FRAMME

Att köpa en tjur från individprovningen är tryggt eftersom tjurarna stått under omsorgsfull hälso- och funktionskontroll sedan insättningen på Gunnarp i augusti. Inför auktionen är tjurarna veterinärbesiktigade där noggrann kontroll av tjurarnas testiklar ingår. Tjurar som bedöms att ha nedsatt betäckningskapacitet eller tveksam testikelstandard blir inte godkända för försäljning vid auktionen.

Köparen och säljarens ansvar

Trots den noggranna kontrollen kan det inträffa att någon tjur inte är fertil. I sådana fall gäller samma praxis som vid övrig avelstjursförsäljning. Det är uppfödaren/säljaren som är ansvarig för att tjuren är fertil. Köparen äger alltså rätt att reklamera en icke fertil tjur till säljaren. Dock kan utebliven avelsduglighet inte åberopas förrän tjuren är ca 15 månader gammal. Reklamationsanspråk ska styrkas av dräktighetsundersökning som är gjord i rimlig tid i förhållande till inledd betäckningsperiod. Vid en eventuell reklamation är säljaren skyldig att antingen ersätta med likvärdig tjur eller lämna ersättning för mellanskillnaden av inköpsvärde och slaktvärde. Ersättning för transport, foder och skötsel utgår inte i sådana fall. Ej heller utgår ersättning för uteblivna eller sena dräktigheter eftersom det åligger köparen att ha kontroll över att tjuren fungerar normalt. Det rekommenderas att notera alla observerade brunster och betäckningar för att i god tid kunna agera och minimera följderna om det uppstår problem. Ingen försäkring täcker tjurens avelsduglighet, innan han först har bevisat tidigare avelsduglighet.

Det rekommenderas att den nyinköpta avelstjuren försäkras direkt vid inköpstillfället. Då har man ett bra skydd vid eventuell skada på tjuren, förstaårsbetäckande tjurar löper som regel större skaderisk än äldre rutinerade betäckare. Via den försäkring som tjurarna har under provningsperioden på Gunnarp ingår också ett skydd mot "dolda fel" två månader från det att tjuren lämnat stationen. Tillsammans med tecknande av enskild försäkring för tjuren vid inköpstillfället, ger det köparen bästa möjliga skydd om olyckan skulle vara framme.

PRÖVNINGSTAL

Allt eftersom fler och fler egenskaper registreras på individprövningen så har behovet av att rangera, men även att kunna godkänna tjurarna med avseende på fler egenskaper än enbart T-tal och tröskelvärden som tidigare har använts, efterfrågats. Prövningstalet (P-tal) ger just denna möjlighet att väga in fler egenskaper utöver T-tal och syftet är att det ska spegla tjurarnas samlade kapacitet på ett mer komplett sätt. Samtliga raser i årets auktionskatalog är rangerade efter

prövningstal, inom ras. P-talet är auktionsgrundande för samtliga raser.

Rasföreningarna har haft ett stort inflytande över vilka egenskaper som ska ingå i P-talet för just deras ras, vilket gör att det skiljer sig åt ganska mycket mellan raserna över vilka egenskaper som ingår i P-talet och hur de viktas. Se tabell 3 för ingående egenskaper och viktning för respektive ras.

Tabell 3. Ingående egenskaper och viktning för P-tal för respektive ras

	Egenskaper P-tal	Viktning %
Angus	T-tal	36
	Exteriör	27
	AIX	17
	Marmorering	10
	Ryggmuskeldjup	10
Charolais	T-tal	28
	Exteriör	28
	AIX	28
	Testikelomkrets	8
	Ryggmuskeldjup	8
Hereford	T-tal	60
	Exteriör	25
	AIX	10
	Marmorering	5
Limousin	T-tal	36
	Exteriör	22
	AIX	22
	Testikelomkrets	10
	Ryggmuskeldjup	10
Simmental	T-tal	70
	Exteriör	30

I och med auktionsgodkännande på P-tal kommer det inom vissa gränser bli möjligt för en tjur som brister i en egenskap (t.ex. T-tal under 100) att kompensera

det genom att vara mer framstående i andra. Däremot kvarstår många av de tröskelvärden som gällt även tidigare år för att klara ett auktionsgodkännande, se tabell 4.

TRÖSKELVÄRDEN FÖR AUKTIONSGODKÄNNANDE

Tabell 4. Tröskelvärden/gränsvärden för auktionsgodkännande

	Tröskelvärde	
Angus	T-tal	Lägst 95
	Exteriör – Helhet	Lägst 75 poäng
	Exteriör - Ben	Lägst 75 poäng
	Testikelomkrets	Lägst 31 cm
	Klövar	Lägst 8 poäng
Charolais	T-tal	Lägst 97
	Exteriör – Helhet	Lägst 75 poäng
	Exteriör – Ben	Lägst 75 poäng
	Testikelomkrets	Lägst 33 cm
	Klövar, någon form av anmärkning U är ej godkänt	Lägst 7 poäng
Hereford	T-tal	Lägst 97
	Exteriör – Helhet	Lägst 75 poäng
	Exteriör – Ben	Lägst 75 poäng
	Testikelomkrets	Lägst 30 cm
	Klövar	Lägst 5 poäng
Limousin	T-tal	Lägst 100
	Exteriör – Helhet	Lägst 75 poäng
	Exteriör – Ben	Lägst 75 poäng
	Exteriör - Muskler	Lägst 75 poäng
	Testikelomkrets	Lägst 29 cm
	Klövar	Lägst 5 poäng
Simmental	T-tal	Lägst 100
	Exteriör – Helhet	Lägst 75 poäng
	Exteriör – Ben	Lägst 75 poäng
	Testikelomkrets	Lägst 32 cm
	Klövar	Lägst 7 poäng

Egenskaper över eller under en viss nivå innebär en höjning alternativt sänkning av P-talet, de nivåerna är 100 för T-tal och 80 för exteriör. För AIX används rasens medelvärde från senaste avelsvärderingen för samtliga tjurar födda de föregående två åren. För resterande egenskaper; testikelomkrets, scannings-egenskaper och klövstatus ger värden över 100 högre P-tal. Efter att tjurar som inte klarar gränsen för något av tröskelvärdena, se Tabell 3, är borttagna, kvarstår en lista med tjurar rangerade med avseende på P-tal, från högsta till lägsta.

Här gäller följande för respektive ras:

- Angus, Hereford, Limousin och Simmental: Alla tjurar med Prövningstal lägst 100 på listan blir auktionsgodkända.
- Charolais: Tjurar med P-tal lägst 98 blir auktionsgodkända. Max 56 % av antalet insatta tjurar blir auktionsgodkända, räknat från toppen av listan. Om flera tjurar har det P-tal där gränsen hamnar, godkänns samtliga inom det P-talet.

P-tal ska ej jämföras med T-tal då det är två olika index som inte har samma medelvärde eller spridning. Medelvärdet för P-tal är 105 och för T-tal är det 103. Spridningen för P-tal är betydligt större än för T-tal vilket gör att höga tal blir högre och låga lägre.